

ПРЕДГОВОР

Уџбеник Криминалистика – тактика писан је с намером да помогне студентима Високе школе унутрашњих послова у изучавању предмета и припремању испита. Исто тако уџбеник се може успешно користити и код других полицијских и безбедносних школа, правних факултета и осталих високошколских установа где се изучава криминалистика као интегрални предмет. Уџбеник је конципиран у складу с Наставним планом и програмом предмета у Високој школи, с циљем да обухвати битна криминалистичко-тактичка учења, правила, радње и методе који се јављају у пракси откривања, разјашњавања кривичних дела и разоткривања учинилаца.

Циљ је, такође, да се прикажу најновије тенденције у развоју криминалистике као науке, што ће послужити свима који криминалистику примењују у свакодневном практичном раду. Стручно образовање криминалистичких истражилаца, правника-кривичара, не може бити комплетно без знања криминалистике. Ни најбоље познавање закона није довољно за истраживање кривичних случајева у кривичном поступку или за пресуђење. Криминалистика као наука о чињеницама је основа за примену права на утврђено чињенично стање. Без правилног утврђивања чињеничног стања нема ни правилне примене права (материјалног ни процесног). За квалитетно предузимање доказних радњи није довољно само познавати законске норме, већ треба познавати и криминалистичка правила о оптималним начинима поступања у појединим ситуацијама. На пример, без криминалистичких знања није могуће прибављати или вредновати исказ сведока или осумњиченог, оптуженог. Једино криминалистика изучава како могућности тако и доказна ограничења појединих радњи.

Према томе, криминалистика је неопходна не само оперативном раднику у криминалистичком поступању у оквиру криминалистичке контроле, обраде, већ и тужиоцу, судији за претходни поступак и претходно саслушање, као и на главном претресу, судији у другостепеном поступку, браниоцу, на крају и сваком грађанину који жели да се упозна са стратегијом и тактиком сузбијања криминалитета. Књига ће бити доступна и лицима на другој страни закона, што нас обавезује да је ми ипак боље и квалитетније знамо и примењујемо, јер криминалистичка стратегија, тактика, оператива мора бити макар за корак испред криминалне!?

Објективни значај криминалистике за образовање правника-кривичара још је више дошао до изражаја после најновијих промена кривичнопроцесног законодавства. Тужилац је постао руководица истражног поступка, тако да према новој концепцији тужилац и полиција делују заједно и координирано, водећи се одредбама Закона о кривичном поступку и учењем криминалистике.

У полицијску праксу су уведени облици проактивног полицијског рада, који су потиснули застарело реактивно вршење полицијских послова, чиме је унапређена криминалистичка превентивна делатност. Уведено је стратешко планирање, мултиагенцијски приступ проблемима који су у вези са криминалом, што је такође унапредило криминалистику и условило појаву нових облика организације, метода и начина поступања.

Циљ овог уџбеника јесте да прикаже наведене технолошке и организационе промене како би допринео креирању модела савременог криминалисте, истражиоца, правника који ће примењивати (и у нашим условима пре или касније) многобројне и богате плодове технолошке револуције при откривању и сузбијању криминалитета у XXI веку.

Захвалност дугујемо рецензентима, др Остоји Крстићу, професору криминалистике на Криминалистичко-полицијској академији у Београду, и др Миодрагу Симовићу, професору Правног факултета у Бањој Луци, на неограниченом поверењу и подршци, као и на корисним саветима и идејама, чиме су знатно допринели да овај уџбеник буде садржајнији и бољи. Такође се захваљујемо Горану Гајићу, начелнику Одељења за сузбијање општег криминалитета у МУП-у Републике Српске, на помоћи и одређеним практичним сугестијама.

Посебну захвалност дугујемо Драгану Митровићу, асистенту на криминалистичким предметима у ВШУП, који је посебан допринос дао креирању садржаја, дизајну корица и техничком уређењу.

Аутори